

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні циклової комісії
товарознавства та підприємництва
протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.
Голова циклової комісії

(підпис) **Наталія ГРІН**

**СИЛАБУС
ОК 26 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА**

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 «Підприємництво та торгівля»
Освітньо-професійна програма	«Товарознавство та підприємництво»
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Статус навчальної дисципліни	Нормативна
Форма навчання	Денна
Семестр	БСО – 6 семестр, ПЗСО – 4 семестр
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	6/180
Мова викладання	Українська
Розробник	Ірина УШАКОВА-КИРПАЧ, к.е.н., спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач економічних дисциплін
Предмет проходження практики	Предметом проходження практики є набуття навичок роботи завідувача роздрібного торговельного підприємства, фахівця комерційної служби та оптового підприємства/ складу роздрібного підприємства/ логістичного центру.
Мета виробничої практики	Метою виробничої практики є ознайомлення здобувачів освіти безпосередньо на підприємствах із торговельно-технологічними процесами; закріплення, поглиблення та систематизація знань та умінь, отриманих при вивченні теоретичних дисциплін; розвиток професійного мислення і набуття певного

	<p>практичного досвіду та навичок організаторської і комерційної діяльності в трудовому колективі.</p>
<p>Компетентності, заплановані знання та вміння</p>	<p>Виробнича практика передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Товарознавство та підприємництво», а саме:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість</p>
	<p>Спеціальні компетентності:</p> <p>СК 1. Здатність враховувати основні закономірності й сучасні досягнення у підприємницькій та торговельній діяльності.</p> <p>СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо діяльності підприємства.</p> <p>СК 3. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких та торговельних структур.</p> <p>СК 4. Здатність визначати характеристики товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності.</p> <p>СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності.</p> <p>СК 6. Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.</p> <p>СК 8. Здатність визначати та задовольняти потреби споживачів як пріоритетних суб'єктів ринку.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати логістичні системи у підприємницькій та торговельній діяльності.</p> <p>У результаті проходження виробничої практики здобувачі повинні:</p> <p>знати:</p> <p>- нормативні документи, що регулюють господарську діяльність торговельного підприємства; основи законодавства про працю, питання безпеки та</p>

охорони праці;

- організацію праці в магазині; нормативні документи, що регулюють організацію торговельно-технологічного процесу магазину; порядок здійснення контролю за роботою торговельного підприємства та його документальне оформлення;
- законодавчі та нормативні документи, що регулюють комерційну діяльність підприємств; організацію роботи товарознавця;
- форми і методи вивчення попиту покупців, порядок складання анкет опитування покупців;
- систему господарських зв'язків, зміст та структуру договорів постачання;
- показники та методи оцінки конкурентоспроможності торговельних підприємств, принципи, форми та методи товаропостачання, порядок складання замовлень на товари;
- посадові обов'язки (кваліфікаційну характеристику) завідувача складом, комірника; організацію роботи завідувача складу підприємства/логістичного центру, технологію складських операцій;
- нормативні документи, що регулюють приймання товарів за кількістю та якістю; порядок документального оформлення складських операцій.

уміти:

- організувати організацію праці в магазині; здійснювати приймання товарів за кількістю та якістю; розміщувати і викладати товари в торговельному залі, організувати продаж товарів та надавати додаткові послуги;
- керуватися нормативними документами, що регулюють комерційну діяльність; організувати працю товарознавця; укладати договори постачання, контракти, угоди;
- досліджувати ринок, формувати асортимент товарів; проводити дослідження конкурентоспроможності торговельних підприємств, укладати договори постачання, угоди; складати замовлення на товар;
- проводити аналіз організації роботи завідувача складу підприємства/логістичного центру, складати схеми планування складів;
- здійснювати приймання, зберігання та відпуск товарів зі складу; оформлювати документи по прийманню, відпуску товарів зі складу;
- створювати належні умови для зберігання товарів, робити висновки і розробляти заходи практичного характеру щодо покращення результатів роботи

<p>Заплановані результати навчання</p>	<p>торговельного підприємства та аргументовано відстоювати свою думку.</p> <p><i>Програмні результати навчання:</i></p> <p>РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій та торговельній діяльності із професійною метою.</p> <p>РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.</p> <p>РН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні й телекомунікаційні технології обміну та поширення професійно спрямованої інформації у сфері підприємницької та торговельної діяльності.</p> <p>РН 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької та торговельної діяльності.</p> <p>РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійної мети.</p> <p>РН 7. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні й теоретичні знання у сфері підприємницької та торговельної діяльності для подальшого використання у практичній діяльності.</p> <p>РН 8. Володіти методами й інструментарієм для підготовки проєктів управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких та торговельних структур.</p> <p>РН 9. Застосовувати інноваційні підходи у підприємницькій та торговельній діяльності.</p> <p>РН 10. Визначати характеристику товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності за допомогою сучасних методів.</p> <p>РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких та торговельних структур і застосовувати їх на практиці.</p> <p>РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.</p> <p>РН 14. Визначати потреби споживачів для формування асортименту товарів у підприємницькій та торговельній діяльності.</p> <p>РН 16. Використовувати логістичні системи у підприємницькій та торговельній діяльності.</p>
--	--

Програма навчальної дисципліни
Модуль І. Практика з набуття навичок роботи
завідувача роздрібного торговельного
підприємства

Характеристика бази практики: назва підприємства, його адреса, форма власності, підпорядкованість підприємства; методи продажу та контингент обслуговування; основні дозвільні документи для здійснення торгової діяльності; режим роботи магазину; вид споруди, оформлення фасаду, вивіски; планування торговельного залу, види приміщень магазину; відділи магазину, їх матеріально-технічне оснащення та оформлення.

Організація праці в магазині: керівники підприємства, штат працівників та штатний розклад магазину, режим роботи працівників; наявність групи НАССР: форми матеріальної відповідальності, права і обов'язками МВО. Організація безпеки та охорони праці в магазині.

Організація торговельно-технологічного процесу бази практики: приймання товарів, контроль якості згідно вимог НАССРу, основні нормативні документи, що регламентують процес приймання товарів; розміщення та викладка товарів в торговельному залі. Особливості підготовки товарів до продажу на базовому підприємстві.

Продаж товарів та надання послуг: характеристика та аналіз дотримання правил торгівлі працівниками окремого відділу. Культура обслуговування та надання додаткових послуг. Куточок покупця. Заходи щодо покращення продажу товарів в магазині та надання послуг.

Організація контролю за роботою підприємства: основні органи зовнішнього та внутрішнього контролю; відповідальність за порушення правил торгівлі; порядок проведення та оформлення контрольних перевірок.

Підготовка і оформлення рекомендованих додатків:

Копії дозвільних документів. Картка обліку об'єкта. Режим роботи магазину. Фото фасаду магазину, торгового залу тощо. Схема планування торгового залу. Специфікація обладнання магазину.

Схема ОСУ підприємства. Кваліфікаційні характеристики керуючого магазином та працівників торгового залу. Графік навчання персоналу програми безпеки харчових продуктів на основі принципів НАССР. Інструктажі з безпеки та охорони праці.

Виписка з журналу реєстрації інструктажів з охорони праці. Договір про матеріальну відповідальність. Звіти МВО.

Копії супровідних документів (рахунок-фактура, сертифікат якості, посвідчення про якість), ярлики маркування, вкладиші. Фотографії викладки товарів в торговельному залі. Планаграми. Цінники.

Фото куточка покупця. Документи по продажу товарів (касові та товарні чеки). Акти перевірок. Журнал реєстрації перевірок. Книга відгуків та пропозицій (якщо ведеться підприємством).

Модуль II. Практика з набуття навичок роботи фахівця комерційної структури

Характеристика комерційної служби: назва структурного підрозділу, керівники, штат працівників, їх функціональні обов'язки та розподіл повноважень між ними.

Характеристика та аналіз рекламної діяльності підприємства. Представлення підприємства в соціумі.

Організація вивчення попиту на підприємстві та активні форми продажу товарів. Види попиту та методами їх вивчення на роздрібному підприємстві. Висновки та пропозиції щодо покращення роботи по вивченню попиту.

Формування асортименту товарів та його характеристика. Аналіз фактичного асортименту товарів. Висновки та пропозиції щодо поліпшення товарного асортименту в магазині.

Ознайомлення з основними напрямками та видами маркетингової діяльності підприємства. Визначення основних конкурентів та оцінка конкурентоспроможності підприємства.

Організація роботи з постачальниками товарів. Ознайомлення зі змістом та структурою договорів постачання, порядком їх укладання. Висновки щодо ефективності роботи підприємства по укладанню договорів постачання, пошуку постачальників та проведенню господарських зв'язків.

Основні джерела надходження товарів. Ознайомлення з поточним товарозабезпеченням. Визначення форм та методів товаропостачання торговельного підприємства, обґрунтування їх вибору. Порядок складання замовлення на завезення товарів. Маршрути руху товарів.

Підготовка і оформлення рекомендованих додатків:

Органіграма структури комерційної служби. Кваліфікаційні характеристики та/або посадові

інструкції. Положення про комерційну службу тощо.

Зразки друкованих рекламних засобів. Фото або скріншоти зовнішніх та внутрішніх рекламних засобів, сайтів підприємства, оголошень в Інтернеті тощо. Анкети опитування. Матеріали проведення виставок-продаж або презентації нового товару. Схема дислокації підприємств конкурентів. Копії договорів постачання, угод, контрактів, специфікацій протоколів розбіжностей. Заявка на поточне товарозабезпечення. Графік завою товарів. Маршрути руху товарів.

Модуль III. Практика з набуття навичок роботи фахівця оптового підприємства / складу роздрібногo підприємства / логістичного центру

Характеристика складського господарства: форма власності, вид споруди, технологічне рішення, матеріально-технічна база. Аналіз дотримання вимог протипожежної безпеки та охорони праці.

Ознайомлення із організаційною структурою управління складу роздрібногo/оптового торговельного підприємства, штатом працівників, їх функціональними обов'язками та розподілом повноважень між ними.

Ознайомлення з технологічним процесом на складі, організацією приймання товарів за кількістю та якістю, документальним оформленням приймання. Операційні функції терміналу збирання даних (ТСД) на складі роздрібногo/оптового торговельного підприємства. Управління товарними запасами.

Організація комплектування замовлення та відпуску товарів зі складу. Документальне оформлення. Організація зберігання товарів на складі: особливості розміщення та укладання окремих груп товарів.

Висновки щодо організації роботи завідувача магазином. Пропозиції щодо покращення організації роботи завідувача роздрібним торговельним підприємством. Висновки щодо організації роботи фахівця комерційної служби. Пропозиції щодо покращення організації роботи фахівця комерційної служби. Висновки щодо організації роботи завідувача складу підприємства/керівника логістичного центру. Пропозиції щодо покращення організації роботи завідувача складу підприємства/логістичного центру.

Підготовка і оформлення рекомендованих додатків:

Схема підпорядкованості. Схема планування складу оптового/роздрібногo торговельного підприємства. Фото споруди складу, матеріально-технічного забезпечення. Практичні матеріали з протипожежної

	<p>безпеки та охорони праці.</p> <p>Органіграми структури складу роздрібного торговельного підприємства. Посадові обов'язки, комірника, завідувача складом. Копії документів по прийманню товарів. Копії замовлень на товари, документів по відпуску товарів зі складу. Фотоматеріали по розміщенню і укладанню товарів на зберігання.</p>																						
Міждисциплінарні зв'язки	<p>Українська мова (за професійним спрямуванням), Основи економічної теорії, Основи правознавства, Безпека життєдіяльності та охорона праці, Основи екології, Теоретичні основи товарознавства, Товарознавство харчових продуктів, Товарознавство непродовольчих товарів, Організація і технологія торговельних процесів, Комерційна діяльність, Основи маркетингу, Торговельне підприємництво, Економіка торговельного підприємства, Основи менеджменту, Облік, оподаткування та страхування в підприємстві, Логістика, Електронна комерція, Навчальна практика.</p>																						
Система оцінювання	<p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ЄКТС (для екзамену)</p> <table border="1" data-bbox="592 1037 1469 1494"> <thead> <tr> <th data-bbox="592 1037 879 1122">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th data-bbox="879 1037 1050 1122">Оцінка ECTS</th> <th data-bbox="1050 1037 1469 1122">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="592 1122 879 1167">90-100</td> <td data-bbox="879 1122 1050 1167">A</td> <td data-bbox="1050 1122 1469 1167">відмінно</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1167 879 1211">82-89</td> <td data-bbox="879 1167 1050 1211">B</td> <td data-bbox="1050 1167 1469 1211">добре</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1211 879 1256">75-81</td> <td data-bbox="879 1211 1050 1256">C</td> <td data-bbox="1050 1211 1469 1256" rowspan="3">задовільно</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1256 879 1301">68-74</td> <td data-bbox="879 1256 1050 1301">D</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1301 879 1346">60-67</td> <td data-bbox="879 1301 1050 1346">E</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1346 879 1406">35-59</td> <td data-bbox="879 1346 1050 1406">FX</td> <td data-bbox="1050 1346 1469 1406">незадовільно з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td data-bbox="592 1406 879 1494">1-34</td> <td data-bbox="879 1406 1050 1494">F</td> <td data-bbox="1050 1406 1469 1494">незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	90-100	A	відмінно	82-89	B	добре	75-81	C	задовільно	68-74	D	60-67	E	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою																					
90-100	A	відмінно																					
82-89	B	добре																					
75-81	C	задовільно																					
68-74	D																						
60-67	E																						
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання																					
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																					
Інформаційне забезпечення	<p>Законодавчі та нормативні документи</p> <p>1. Положення про практичну підготовку здобувачів освіти Кропивницького фахового коледжу харчування та торгівлі / Наказ директора коледжу від 01.09.2023 №137. URL: https://collegeht.in.ua/wp-content/uploads/2024/12/25.pro-praktychnu-pidgotovku-zdobuvachiv-osvity-u-kropyvnyczkomu-fahovomu-koledzhi-harchuvannya-ta-torgivli.pdf</p> <p>2. Освітньо-професійна програма «Товарознавство та підприємництво» підготовки фахових молодших бакалаврів у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» URL: https://collegeht.in.ua/wp-content/uploads/2024/12/25.pro-praktychnu-pidgotovku-zdobuvachiv-osvity-u-kropyvnyczkomu-fahovomu-koledzhi-harchuvannya-ta-torgivli.pdf</p>																						

content/uploads/2024/01/opp-tovaroznavstvo-ta-pidpryemnyctvo-1.pdf

3. Про затвердження Правил роботи дрібнороздрібної торговельної мережі: Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від № 369 від 08.07.96р. Дата оновлення 02.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0372-96#Text> (дата звернення: 28.08.2024)

4. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 №265/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 28.08.2024)

5. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживачів: Постанова КМУ. Дата оновлення 13.03.2019. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/КР060833> (дата звернення: 28.08.2024)

6. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами: Наказ Мінекономіки України. Дата оновлення: 02.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07#Text> (дата звернення: 28.08.2024)

7. Про затвердження правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами: Наказ Мінекономіки України від 11.07.2003 №185. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03#Text> (дата звернення: 28.08.2024)

8. Про захист прав споживачів: Закон України. Дата оновлення: 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20#Text> (дата звернення: 28.08.2024)

9. Про охорону праці: Закон України. Дата оновлення: 13.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 28.08.2023)

10. Про рекламу: Закон України. Дата оновлення: 30.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 28.08.2024)

11. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України. Дата оновлення: 30.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 28.08.2024)

Базова література

1. Апопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М., Рудницький С.І., Хом'як Ю.М. Організація торгівлі:

- Підручник. 2-ге видання., перероб. та доп. К. ЦУЛ. 2018. 632 с.
2. Балджи М.Д., Допіра І.А., Однолько В.О. Економіка та організація торгівлі: Навч. посібник. К.: Кондор, 2017. 368 с.
1. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 240 с.
2. Безсмертна О.В., Мороз О.О. Логістика: Навч. посібник. Вінниця: ВНТУ, 2018. 161 с.
3. Бровко О.Г., Булгакова О.В. Товарознавство. Продовольчі товари: Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2015. 730 с.
4. Довідник товарознавця і споживача продовольчих товарів: Навч. посібник / С. В.Князь, А.Г. Загородній. Л.: Вид-во Львівської політехніки, 2021. 796 с.
5. Жарікова Л.Інтегрований курс підготовки продавця продовольчих товарів: підручн. для здобувач. освіти закл. проф. (проф.-тех.) освіти / Людмила Жарікова, Надія Ломакіна. К.: Грамота, 2021. 176 с.
6. Інтегрований курс підготовки продавця непродовольчих товарів: підручник для здобувачів освіти закладів ПТО / Людмила Жарікова, Надія Ломакіна. К.: Грамота, 2020. 176 с.
7. Іщенко Я.П., Подолянчук О.А., Коваль Н.І. Фінансовий облік 1: Підручник. Вінниця: Вид-во ФОП Кушнір Ю.В. 2020. 496 с.
8. Комерційна діяльність: Навч. посібник / А.М. Живець, О.О.Комліченко, В.І.Наконечна. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 308 с.
9. Коренець, Ю. М. Стандартизація, сертифікація і метрологія: Навч. посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2023. 90с.
10. Логістика: Навч. посібник / Безугла Л.С., Юрченко Н.І., Ільченко Т.В., Пальчик І.М., Воловик Д.В. Дніпро: Пороги, 2021. 252 с.
11. Лищенко М.О. Маркетинг: Навч. посібник. Л.: Львівський національний унів-т ім. Івана Франка, 2020. 347с.
12. Маркетинг: Навч. посібник / Н. Іванечко, Т. Борисова, Ю. Процишин та ін.; за ред. Н.Р. Іванечко. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 180 с.
13. Марченко В.М. Логістика: Підручник / В.М. Марченко, В.В. Шутюк. К.: Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с.

14. Менеджмент у питаннях та відповідях: навч. посібник /А.А. Вдовічен, О.Г. Вдовічена, В.А. Чичун та ін. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2023. 172 с.
15. Мельник Т.Ю. Товарознавство: підручник /Т.Ю. Мельник. Ж.: Державний унів-т «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
16. Основи менеджменту. Теорія і практика: Навч. посібник / За ред. професора Мошека Г.Є. К.: Ліра, 2018. 528 с.
17. Основи підприємницької діяльності: Практикум: навч. посіб. для студ. усіх спеціальностей / КПІ ім. Ігоря Сікорського. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 175 с.
18. Організація торгівлі: підручник; 3-тє вид., перероб. та доп. за ред. В.В. Апопій, І.П. Міщук, В.М. Ребицький, С.І. Рудницький, Ю.М. Хом'як. К.: ЦУЛ, 2020. 632 с.
19. Реклама і рекламна діяльність: Навч. посібник / Воронько-Невіднича Т. В., Калюжна Ю. П., Хурдей В. Д. Полтава, РВВ ПДАА, 2018. 230 с.
20. Сегеда І.В. Товарознавство: продовольчі товари: Навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім.О.М. Бекетова, 2022. 224 с.
21. Сирохман І.В. Товарознавство продовольчих товарів: Підручник / І.В. Сирохман. Харків: Світ Книг, 2019. 713 с.
22. Торговельне підприємництво: Навч. посібник / І. В. Юрко. К.: ЦУЛ, 2019. 232 с.
- Інформаційні ресурси**
1. Офіційний сайт Верховної Ради України / www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
3. Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості». URL: доступу: <http://uas.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики України / www.ukrstat.gov.ua
5. Сайт викладача Кропивницького фахового коледжу харчування та торгівлі ОлексієнкоЛ.М. «Мрії, втілені в життя...». URL: <https://bit.ly/3ovMrKS>